

**САДРЖАЈ И ОБИМ МЕРА ПРЕВЕНЦИЈЕ* И РАНОГ ОТКРИВАЊА БОЛЕСТИ У
ОБЛАСТИ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ**

ПОПУЛАЦИОНА ГРУПА	ВРСТА	САДРЖАЈ	ОБИМ
Новорођенче (први месец)	Вакцинација против туберкулозе и против хепатитиса Б	Поступак према Правилнику о Програму обавезне и препоручене имунизацији становништва против одређених заразних болести	Једанпут (према календару вакцинације)
	Скрининг фенилкетонурије, хипотиреоидизма и	Поступак према Стручно методолошком упутству за спровођење Уредбе о Националном програму здравствене заштите жена, деце и омладине (СМУ).**	Једанпут до петог дана по рођењу
	Рано откривање цистичне фиброзе	Поступак према Номенклатури лабораторијских здравствених услуга на примарном, седундарном и терцијарном нивоу здравствене заштите	Једанпут, између трећег и петог дана по рођењу
	Неонатални скрининг оштећења слуха	Поступак према СМУ	Једанпут
	Рана детекција прематурне ретинопатије	Поступак према СМУ	Једанпут, само код деце са ризиком (телесна маса испод 2000 гр. или рођени пре 37. недеље гестације)
	Посета патронажне сестре новорођенчету и породиљи	Поступак према Номенклатури здравствених услуга на примарном нивоу здравствене заштите и СМУ	Пет пута код све деце, а код деце са ризиком по налогу педијатра
	Превентивни преглед педијатра на терену	Поступак према Номенклатури здравствених услуга на примарном нивоу здравствене заштите и СМУ	Једанпут до 15. дана по рођењу, само код деце са ризиком
Одојче (од другог месеца до краја прве године)	Вакцинација против дифтерије, тетануса, великог кашља, дечје парализе, обољења изазваних хемофилусом инфлуенце тип Б и обољења изазваних стрептококусом пнеумоније	Поступак према Правилнику о Програму обавезне и препоручене имунизацији становништва против одређених заразних болести	Три пута (према календару вакцинације), односно два пута када су у питању обољења изазвана стрептококусом пнеумоније
	Вакцинација против хепатитиса Б	Поступак према Правилнику о Програму обавезне и препоручене имунизацији становништва против одређених заразних болести	Два пута (према календару вакцинације) изузев код новорођенчади ХБсАг позитивних мајки (три пута)

* Мере превенције и раног откривања болести обезбеђују се 100% из средстава обавезног здравственог осигурања, односно без плаћања партиципације.

** СМУ – Стручно методолошко упутство за спровођење Уредбе о Националном програму здравствене заштите жена, деце и омладине.

	Превентивни преглед	Поступак према Номенклатури здравствених услуга на примарном нивоу здравствене заштите и СМУ	Шест пута код све деце, а код деце са ризиком, по процени педијатра
	Ултразвучни преглед ради раног откривања дисплазије кукова	Поступак према СМУ	Једанпут
	Тест функције говора	Поступак према Номенклатури здравствених услуга на примарном нивоу здравствене заштите	Два пута, само код деце са ризиком
	Посета патронажне сестре породици	Поступак према Номенклатури здравствених услуга на примарном нивоу здравствене заштите и СМУ	Два пута код све деце, а четири пута код деце са сметњама у развоју
Друга година живота	Превентивни преглед	Поступак према Номенклатури здравствених услуга на примарном нивоу здравствене заштите и СМУ	Два пута (у узрасту од 13 до 15 месеци и у узрасту од 18 до 24 месеца)
	Тест функције чула слуха	Одговарајући тест	Једанпут само код деце са ризиком
	Ревакцинација против дифтерије, тетануса, великог кашља, дечје парализе, обољења изазваних хемофилусом инфлуенце типа Б и обољења изазваних стрептококусом пнеумоније	Поступак према Правилнику о Програму обавезне и препоручене имунизацији становништва против одређених заразних болести	Једанпут
	Вакцинација против малих богиња, заушака и црвенке	Поступак према Правилнику о Програму обавезне и препоручене имунизацији становништва против одређених заразних болести	Једанпут
	Посета патронажне сестре породици	Поступак према Номенклатури здравствених услуга на примарном нивоу здравствене заштите и СМУ	Једанпут
Трећа година живота	Контролни преглед	Поступак према Номенклатури здравствених услуга на примарном нивоу здравствене заштите и СМУ	Једанпут, само код оне деце код које је на превентивном прегледу откривено неко обољење/патолошко стање
Четврта година живота	Превентивни преглед	Поступак према Номенклатури здравствених услуга на примарном нивоу здравствене заштите и СМУ	Једанпут
	Офталмолошки преглед	Поступак према Номенклатури здравствених услуга на примарном нивоу здравствене заштите	Једанпут
	Посета патронажне сестре породици	Поступак према Номенклатури здравствених услуга на примарном нивоу здравствене заштите и СМУ	Једанпут
	Тест функције говора	Поступак према Номенклатури	Једанпут

		здравствених услуга на примарном нивоу здравствене заштите	
Пета година живота	Контролни преглед	Поступак према Номенклатури здравствених услуга на примарном нивоу здравствене заштите и СМУ	Једанпут, само код оне деце код које је на претходном превентивном прегледу откривено неко обољење/патолошко стање
Седма година живота, односно пред полазак у школу	Превентивни преглед	Поступак према Номенклатури здравствених услуга на примарном нивоу здравствене заштите и СМУ	Једанпут
	ОРЛ преглед	Поступак према Номенклатури здравствених услуга на примарном нивоу здравствене заштите	Једанпут
	Офталмолошки преглед	Поступак према Номенклатури здравствених услуга на примарном нивоу здравствене заштите	Једанпут
	Физијатријски преглед	Поступак према Номенклатури здравствених услуга на примарном нивоу здравствене заштите	Једанпут
	Тест функције говора	Поступак према Номенклатури здравствених услуга на примарном нивоу здравствене заштите	Једанпут
	Ревакцинација против дифтерије, тетануса, дечје парализе, малих богиња, заушака и црвенке	Поступак према Правилнику о Програму обавезне и препоручене имунизацији становништва против одређених заразних болести	Једанпут
Осма, десета, дванаеста, четрнаеста, шеснаеста и осамнаеста година живота	Превентивни преглед	Поступак према Номенклатури здравствених услуга на примарном нивоу здравствене заштите и СМУ	По једанпут у свакој наведеној години живота
	Физијатријски преглед	Поступак према Номенклатури здравствених услуга на примарном нивоу здравствене заштите	Једанпут у десетој години
	Вакцинација против хепатитиса Б	Поступак према Правилнику о Програму обавезне и препоручене имунизације становништва против одређених заразних болести	За децу која до тада нису вакцинисана
	Офталмолошки преглед	Поступак према Номенклатури здравствених услуга на примарном нивоу здравствене заштите	Једанпут у четрнаестој години
	Вакцинација недостајућим вакцинама за узраст	Поступак према Правилнику о Програму обавезне и препоручене имунизацији становништва против одређених заразних болести	За децу која до тада нису вакцинисана
Девета, једанаеста, тринаеста, петнаеста,	Контролни преглед	Поступак према Номенклатури здравствених услуга на примарном нивоу здравствене	Једанпут у наведеном узрасту, само код оне деце код које је на претходном превентивном

седамнаеста и деветнаеста година живота		заштите и СМУ	прегледу откривено неко обољење/патолошко стање
	Ревакцинација против дифтерије, тетануса и дечје парализе	Поступак према Правилнику о Програму обавезне и препоручене имунизацији становништва против одређених заразних болести	У завршном разреду основне школе
Шеста до четрнаеста година живота	Утврђивање опште здравствене способности за бављење спортским активностима	Поступак према Номенклатури здравствених услуга на примарном нивоу здравствене заштите	У складу са Законом о спорту
	Утврђивање посебне здравствене способности за бављење спортским активностима	Поступак према Номенклатури здравствених услуга на примарном нивоу здравствене заштите	У складу са Законом о спорту
	Контролни преглед за утврђивање опште, односно посебне здравствене способности за бављење спортским активностима	Поступак према Номенклатури здравствених услуга на примарном нивоу здравствене заштите	У складу са Законом о спорту
Одрасло становништво (19 и више година)	Превентивни преглед одраслих	Поступак према Номенклатури здравствених услуга на примарном нивоу здравствене заштите	- У 20. години једанпут, - у 22. години једанпут, - од навршених 23 до навршених 34 године једанпут у пет година, -од навршених 35 година и више једанпут у две године
	Скрининг/рано откривање кардиоваскуларног ризика	Поступак према Номенклатури здравствених услуга на примарном нивоу здравствене заштите	Једанпут у пет година (за мушкарце од навршених 35 до навршених 69 година, а за жене од навршених 45 до навршених 69 година или за жене млађе од 45 година после менопаузе) уколико немају регистрована кардиоваскуларна обољења
	Скрининг/рано откривање дијабетеса типа 2	Поступак према Номенклатури здравствених услуга на примарном нивоу здравствене заштите	Једанпут у три године код особа оба пола са навршених 45 година уколико немају регистровано обољење од дијабетеса
	Скрининг/рано откривање депресије	Поступак према Номенклатури здравствених услуга на примарном нивоу здравствене заштите	Једанпут годишње за особе старије од 18 година
	Скрининг/рано откривање рака дебелог црева	Поступак према Номенклатури здравствених услуга на примарном нивоу здравствене заштите	Једанпут у две године за особе оба пола старости од навршених 50 до навршених 74 година
	Посета патронажне сестре породици	Поступак према Номенклатури здравствених услуга на примарном нивоу здравствене заштите	Једанпут годишње
	Жене од навршених 15 година и више	Превентивни гинеколошки преглед	Поступак према Номенклатури здравствених услуга на примарном нивоу здравствене заштите

Жене генеративног доба (од навршених 15 до навршених 49 година)	Превентивни преглед у вези са планирањем породице	Поступак према Номенклатури здравствених услуга на примарном нивоу здравствене заштите	Једанпут годишње
Жене од навршених 25 до навршених 64 година	Скрининг/рано откривање рака грлића материце	Поступак према Номенклатури здравствених услуга на примарном нивоу здравствене заштите	Једном у три године ако су претходна два негативна
Жене од навршених 50 до навршених 69 година	Скрининг/рано откривање рака дојке	Поступак према Номенклатури здравствених услуга на примарном нивоу здравствене заштите	Једанпут у две године
Труднице први триместар	Превентивни преглед труднице	Поступак према Номенклатури здравствених услуга на примарном нивоу здравствене заштите и СМУ	Једанпут
	Ултразвучни преглед	Утврђивања старости трудноће и стања плода	Једанпут
Труднице, други и трећи триместар	Контролни преглед труднице	Поступак према Номенклатури здравствених услуга на примарном нивоу здравствене заштите и СМУ	Четири пута, а код високо ризичних трудноћа према процени гинеколога
	Ултразвучни преглед	Одређивање висине фундуса, положаја, величине и стања плода	Три пута, а код високоризичних трудноћа према процени гинеколога
	Посета патронажне сестре породици	Поступак према Номенклатури здравствених услуга на примарном нивоу здравствене заштите и СМУ	Једанпут, а код високоризичних трудноћа према налогу гинеколога
Породиља	Превентивни преглед породиље	Поступак према Номенклатури здравствених услуга на примарном нивоу здравствене заштите и СМУ	Једанпут после порођаја након шест до осам недеља. Једанпут након шест месеци од порођаја

Табела II

**САДРЖАЈ И ОБИМ МЕРА ПРЕВЕНЦИЈЕ И РАНОГ ОТКРИВАЊА БОЛЕСТИ У
ОБЛАСТИ ПРИМАРНЕ
СТОМАТОЛОШКЕ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ**

ПОПУЛАЦИОНА ГРУПА	ВРСТА	САДРЖАЈ	ОБИМ
1	2	3	4
Одојче од другог месеца до краја прве године	Превентивни преглед	Поступак којим се на основу анамнестичких података од родитеља и прегледа врши процена и идентификација фактора ризика за појаву појединих оралних обољења; дефинисање превентивних мера и активности за отклањање утврђених фактора ризика, унос података у документацију.	Једанпут до навршених 12 месеци
	Индивидуални здравствено васпитни рад у ординацији /мотивација и обучавање у одржавању оралне хигијене	Изабрани доктор стоматологије родитељима објашњава важност: одржавања оралне хигијене, правилне исхране, флуорпрофилаксе и редовних контрола оралног здравља код деце, као и демонстрирање сета средстава за одржавање оралне хигијене, избор одговарајућег средства и обучавање о правилној примени, учесталости и техници прања зуба код деце.	Једанпут до навршених 12 месеци
Друга година живота	Стоматолошки преглед	Анамнеза, општи и локални клинички преглед, процена ризика за настанак каријеса, ортодонтских неправилности и осталих оралних обољења, унос података у документацију.	Једанпут
	Индивидуални здравствено васпитни рад у ординацији /мотивација и обучавање у одржавању оралне хигијене	Изабрани доктор стоматологије родитељима објашњава важност: одржавања оралне хигијене, правилне исхране, флуорпрофилаксе и редовних контрола оралног здравља код деце, као и демонстрирање сета средстава за одржавање оралне хигијене, избор одговарајућег средства и обучавање о правилној примени, учесталости и техници прања зуба код деце.	Једанпут
Трећа година живота	Систематски стоматолошки преглед са обрадом података	Низ медицинских поступака којим се утврђује стање уста и зуба, стање десни и остале слузокоже у циљу раног	Једанпут

		откривања свих поремећаја и обољења и благовремено предузимање превентивно - терапијских мера, и обухвата: припрему пацијента, узимање анамнезе од родитеља, екстра и интра-орални преглед меких ткива, оклузије и артикулације, по потреби упућивање на помоћне дијагностичке прегледе (Rö и др.), савет родитељима о потреби санације и одржавања појединих хигијенско-дијететских мера, заказивање пацијента за даљи рад, уношење података у документацију.	
	Индивидуални здравствено васпитни рад у ординацији /мотивација и обучавање у одржавању оралне хигијене	Изабрани доктор стоматологије родитељима објашњава важност: одржавања оралне хигијене, правилне исхране, флуорпрофилактике и редовних контрола оралног здравља код деце, као и демонстрирање сета средстава за одржавање оралне хигијене, идентификација денталног плака органским бојама, избор одговарајућег средства и обучавање о правилној примени, учесталости и техници прања зуба код деце.	Једанпут
	Уклањање наслага	Припрема и преглед пацијента, детекција плака пребојавањем, уклањање наслага одговарајућим инструментима, чишћење зуба одговарајућим четкицама и пастама, уношење података у документацију.	Једанпут
	Локална апликација флуорида средње концентрације	Преглед пацијента, успостављање сувог радног поља за примену флуорида, сушење зуба, премазивање растворима флуора, савет родитељу и унос података у документацију	Једанпут
Четврта и пета година живота	Стоматолошки преглед	Анамнеза, општи и локални клинички преглед, постављање дијагнозе и сачињавање плана терапије, процена ризика за настанак каријеса, ортодонтских неправилности и осталих оралних обољења, унос података у документацију.	Једанпут у току четврте и једанпут у току пете године
	Индивидуални здравствено васпитни рад у ординацији	Изабрани доктор стоматологије родитељима објашњава важност: одржавања оралне	Једанпут у току четврте и једанпут у току пете године

	/мотивација и обучавање у одржавању оралне хигијене	хигијене, правилне исхране, флуорпрофилактике и редовних контрола оралног здравља код деце, као и демонстрирање сета средстава за одржавање оралне хигијене, идентификација денталног плака органским бојама, избор одговарајућег средства и обучавање о правилној примени, учесталости и техници прања зуба код деце.	
	Уклањање наслага	Припрема и преглед пацијента, детекција плака пребојавањем, уклањање наслага одговарајућим инструментима, чишћење зуба одговарајућим четкицама и пастама, уношење података у документацију.	Једанпут у току четврте и једанпут у току пете године
	Локална апликација флуорида средње концентрације	Преглед пацијента, успостављање сувог радног поља за примену флуорида, сушење зуба, премазивање растворима флуора. Савет пацијенту и унос података у документацију.	Једанпут у току четврте и једанпут у току пете године, а код деце са високим ризиком за каријес до три пута годишње у једној серији (по Протоколу за примену флуорида и привенцију каријеса код деце и омладине у Републици Србији)
Шеста година живота (пред полазак у школу)	Стоматолошки преглед	Анамнеза, општи и локални клинички преглед, анализа постојеће медицинске документације, постављање дијагнозе и сачињавање плана терапије, процена ризика за настанак каријеса, обољења пародонцијума, ортодонтских неправилности и осталих оралних обољења, унос података у документацију.	Једанпут
	Индивидуални здравствено васпитни рад у ординацији /мотивација и обучавање у одржавању оралне хигијене	Изабрани доктор стоматологије родитељима објашњава важност: одржавања оралне хигијене, правилне исхране, флуорпрофилактике и редовних контрола оралног здравља код деце, као и демонстрирање сета средстава за одржавање оралне хигијене, идентификација денталног плака органским бојама, избор одговарајућег средства и обучавање о правилној примени, учесталости и техници прања зуба код деце.	Једанпут
	Уклањање наслага	Припрема и преглед пацијента,	Једанпут

		детекција плака пребојавањем, уклањање наслага одговарајућим инструментима, чишћење зуба одговарајућим четкицама и пастама, примена спреја и уношење података у документацију.	
	Локална апликација флуорида средње концентрације	Преглед пацијента, успостављање сувог радног поља за примену флуорида, сушење зуба, премазивање растворима флуора. Савет пацијенту и унос података у документацију.	Једанпут, а код деце са високим ризиком за каријес до три пута годишње у једној серији (по Протоколу за примену флуорида и привенцију каријеса код деце и омладине у Републици Србији)
	Заливање фисура (по зубу)	Механичко уклањање меких наслага са зуба (сталних молара) четкицама и пастама, изолација радног поља, сушење зуба, премазивање оклузалне површине растворима за кондиционирање, испирање вишка киселине, сушење зуба, заливање фисура, полимеризација и унос података у документацију.	Једанпут (по Протоколу за заливање фисура и превенцију каријеса код деце и адолесцената у Републици Србији)
Седма година живота (први разред)	Систематски стоматолошки преглед са обрадом података	Низ медицинских поступака којим се утврђује стање уста и зуба, стање десни и остале слузокоже у циљу раног откривања свих поремећаја и обољења и благовремено предузимање превентивно - терапијских мера, и обухвата: Припрема пацијента, узимање анамнезе, екстра и интра-орални преглед меких ткива, оклузије и артикулације, процена ризика за настанак ортодонтских неправилности, по потреби упућивање на помоћне дијагностичке прегледе (Ро и др.), анализа добијених података, савет о потреби санације и одржавања појединих хигијенско-дијететских мера, заказивање пацијента за даљи рад, уношење података у документацију.	Једанпут
	Мотивација и обучавање корисника у одржавању правилне хигијене	Истицање важности оптималног одржавања оралне хигијене; идентификација денталног плака органским бојама; демонстрирање сета средстава за одржавање оралне хигијене, избор одговарајућег	Једанпут

		средства и обучавање правилној примени, учесталости и техници прања зуба.	
	Уклањање наслага	Припрема и преглед пацијента, детекција плака пребојавањем, уклањање наслага одговарајућим инструментима, чишћење зуба одговарајућим четкицама и пастама, примена спреја и уношење података у документацију.	Једанпут
	Серијска апликација концентрованих флуорида	Преглед пацијента, успостављање сувог радног поља за примену флуорида, сушење зуба, премазивање растворима флуора. Савет пацијенту и унос података у документацију.	Једанпут , а код деце са високим ризиком за каријес до три пута годишње у једној серији (по Протоколу за примену флуорида и превенцију каријеса код деце и омладине у Републици Србији)
	Заливање фисура (по зубу)	Механичко уклањање меких наслага са зуба (сталних молара) четкицама и пастама, изолација радног поља, сушење зуба, премазивање оклузалне површине растворима за кондиционирање, испирање вишка киселине, сушење зуба, заливање фисура, полимеризација и унос података у документацију.	Једанпут (по Протоколу за заливање фисура и превенцију каријеса код деце и адолесцената у Републици Србији)
Осма година живота	Стоматолошки преглед	Анамнеза, општи и локални клинички преглед, анализа постојеће медицинске документације, постављање дијагнозе и сачињавање плана терапије, процена ризика за настанак каријеса, обољења пародонцијума, ортодонтских неправилности и осталих оралних обољења, унос података у документацију.	Једанпут
	Мотивација и обучавање корисника у одржавању правилне хигијене	Истицање важности оптималног одржавања оралне хигијене; идентификација денталног плака органским бојама; демонстрирање сета средстава за одржавање оралне хигијене, избор одговарајућег средства и обучавање правилној примени, учесталости и техници прања зуба.	Једанпут
	Уклањање наслага	Припрема и преглед пацијента, детекција плака пребојавањем, уклањање наслага одговарајућим инструментима,	Једанпут

		чишћење зуба одговарајућим четкицама и пастама, примена спреја и уношење података у документацију.	
	Серијска апликација концентрованих флуорида	Преглед пацијента, успостављање сувог радног поља за примену флуорида, сушење зуба, премазивање растворима флуора. Савет пацијенту и унос података у документацију.	Једанпут а код деце са високим ризиком за каријес до три пута годишње у једној серији (по Протоколу за примену флуорида и превенцију каријеса код деце и омладине у Републици Србији)
	Заливање фисура (по зубу)	Механичко уклањање меких наслага са зуба (сталних молара) четкицама и пастама, изолација радног поља, сушење зуба, премазивање оклузалне површине растворима за кондиционирање, испирање вишка киселине, сушење зуба, заливање фисура, полимеризација и унос података у документацију.	Једанпут (по Протоколу за заливање фисура и превенцију каријеса код деце и адолесцената у Републици Србији)
Девета, 10. и 11. година живота	Стоматолошки преглед	Анамнеза, општи и локални клинички преглед, анализа постојеће медицинске документације, постављање дијагнозе и сачињавање плана терапије, процена ризика за настанак каријеса, обољења пародонцијума, ортодонтских неправилности и осталих оралних обољења, унос података у документацију.	Једанпут у деветој, једанпут у 10. и једанпут у 11. години
	Мотивација и обучавање корисника у одржавању правилне хигијене	Истицање важности оптималног одржавања оралне хигијене; идентификација денталног плака органским бојама; демонстрирање сета средстава за одржавање оралне хигијене, избор одговарајућег средства и обучавање правилној примени, учестачлости и техници прања зуба.	Једанпут у деветој, једанпут у 10. и једанпут у 11. години
	Уклањање наслага	Припрема и преглед пацијента, детекција плака пребојавањем, уклањање наслага одговарајућим инструментима, чишћење зуба одговарајућим четкицама и пастама, примена спреја и уношење података у документацију.	Једанпут у деветој, једанпут у 10. и једанпут у 11. години
	Серијска апликација концентрованих флуорида	Преглед пацијента, успостављање сувог радног поља за примену флуорида, сушење зуба, премазивање	Једанпут у деветој, једанпут у 10. и једанпут у 11. години, а код деце са високим ризиком за

		растворима флуора. Савет пацијенту и унос података у документацију.	каријес до три пута годишње у једној серији (по Протоколу за примену флуорида и привенцију каријеса код деце и омладине у Републици Србији)
12 година живота	Систематски стоматолошки преглед са обрадом података	Низ медицинских поступака којим се утврђује стање уста и зуба, стање десни и остале слузокоже у циљу раног откривања свих поремећаја и обољења и благовремено предузимање превентивно - терапијских мера, и обухвата: Припрема пацијента, узимање анамнезе, екстра и интра-орални преглед меких ткива, оклузије и артикулације, процена ризика за настанак ортодонтских неправилности, по потреби упућивање на помоћне дијагностичке прегледе (Ро и др.), анализа добијених података, савет о потреби санације и одржавања појединих хигијенско-дијететских мера, заказивање пацијента за даљи рад, уношење података у документацију.	Једанпут
	Индивидуални здравствено васпитни рад у ординацији /мотивација и обучавање у одржавању оралне хигијене	Изабрани доктор стоматологије објашњава важност: одржавања оралне хигијене, правилне исхране, флуорпрофилактике и редовних контрола оралног здравља, као и демонстрирање сета средстава за одржавање оралне хигијене, идентификација денталног плака органским бојама, избор одговарајућег средства и обучавање о правилној примени, учесталости и техници прања зуба.	Једанпут
	Уклањање наслага	Припрема и преглед пацијента, детекција плака пребојавањем, уклањање наслага одговарајућим инструментима, чишћење зуба одговарајућим четкицама и пастама, примена спреја и уношење података у документацију.	Једанпут
	Серијска апликација концентрованих флуорида	Преглед пацијента, успостављање сувог радног поља за примену флуорида, сушење зуба, премазивање растворима флуора. Савет	Једанпут, а код деце са високим ризиком за каријес до три пута годишње у једној серији (по Протоколу за

		пацијенту и унос података у документацију.	примену флуорида и привенцију каријеса код деце и омладине у Републици Србији)
13 година живота	Стоматолошки преглед	Анамнеза, општи и локални клинички преглед, анализа постојеће медицинске документације, постављање дијагнозе и сачињавање плана терапије, процена ризика за настанак каријеса, обољења пародонцијума, ортодонтских неправилности и осталих оралних обољења, унос података у документацију.	Једанпут
	Индивидуални здравствено васпитни рад у ординацији /мотивација и обучавање у одржавању оралне хигијене	Изабрани доктор стоматологије објашњава важност: одржавања оралне хигијене, правилне исхране, флуорпрофилактике и редовних контрола оралног здравља, као и демонстрирање сета средстава за одржавање оралне хигијене, идентификација денталног плака органским бојама, избор одговарајућег средства и обучавање о правилној примени, учесталости и техници прања зуба.	Једанпут
	Уклањање наслага	Припрема и преглед пацијента, детекција плака пребојавањем, уклањање наслага одговарајућим инструментима, чишћење зуба одговарајућим четкицама и пастама, примена спреја и уношење података у документацију.	Једанпут
	Серијска апликација концентрованих флуорида	Преглед пацијента, успостављање сувог радног поља за примену флуорида, сушење зуба, премазивање растворима флуора. Савет пацијенту и унос података у документацију.	Једанпут, а код деце са високим ризиком за каријес до три пута годишње у једној серији (по Протоколу за примену флуорида и привенцију каријеса код деце и омладине у Републици Србији)
14 година живота	Стоматолошки преглед	Анамнеза, општи и локални клинички преглед, анализа постојеће медицинске документације, плана терапије, процена ризика за настанак каријеса, обољења пародонцијума, ортодонтских неправилности и осталих оралних обољења, унос података у документацију.	Једанпут
	Индивидуални здравствено васпитни	Изабрани доктор стоматологије објашњава важност: одржавања	Једанпут

	рад у ординацији /мотивација и обучавање у одржавању оралне хигијене	оралне хигијене, правилне исхране, флуорпрофилактике и редовних контрола оралног здравља, као и демонстрирање сета средстава за одржавање оралне хигијене, идентификација денталног плака органским бојама, избор одговарајућег средства и обучавање о правилној примени, учесталости и техници прања зуба.	
	Уклањање наслага	Припрема и преглед пацијента, детекција плака пребојавањем, уклањање наслага одговарајућим инструментима, чишћење зуба одговарајућим четкицама и пастама, примена спреја и уношење података у документацију.	Једанпут
15/16/17/18/ 19 година живота	Стоматолошки преглед	Анамнеза, општи и локални клинички преглед, анализа постојеће медицинске документације, постављање дијагнозе и сачињавање плана терапије, процена ризика за настанак каријеса, обољења пародонцијума и осталих оралних обољења, унос података у документацију.	Једанпут у 15, једанпут у 16, једанпут у 17, једанпут у 18 и једанпут у 19 години
	Индивидуални здравствено васпитни рад у ординацији /мотивација и обучавање у одржавању оралне хигијене	Изабрани доктор стоматологије објашњава важност: одржавања оралне хигијене, правилне исхране, флуорпрофилактике и редовних контрола оралног здравља, као и демонстрирање сета средстава за одржавање оралне хигијене, идентификација денталног плака органским бојама, избор одговарајућег средства и обучавање о правилној примени, учесталости и техници прања зуба.	Једанпут у 15, једанпут у 16, једанпут у 17, једанпут у 18 и једанпут у 19 години
	Уклањање наслага	Припрема и преглед пацијента, детекција плака пребојавањем, уклањање наслага одговарајућим инструментима, чишћење зуба одговарајућим четкицама и пастама, примена спреја и уношење података у документацију.	Једанпут у 15, једанпут у 16, једанпут у 17, једанпут у 18 и једанпут у 19 години
Лица од 20 до навршене 26 године живота за време високошколског образовања	Стоматолошки преглед	Анамнеза, општи и локални клинички преглед, анализа постојеће медицинске документације, постављање дијагнозе и сачињавање плана терапије, процена ризика за	Једанпут

		настанак каријеса, обољења пародонцијума и осталих оралних обољења, унос података у документацију	
	Индивидуални здравствено васпитни рад у ординацији /мотивација и обучавање у одржавању оралне хигијене	Изабрани доктор стоматологије објашњава важност: одржавања оралне хигијене, правилне исхране, флуорпрофилактике и редовних контрола оралног здравља, као и демонстрирање сета средстава за одржавање оралне хигијене, идентификација денталног плака органским бојама, избор одговарајућег средства и обучавање о правилној примени, учесталости и техници прања зуба.	Једанпут
	Уклањање наслага	Припрема и преглед пацијента, детекција плака пребојавањем, уклањање наслага одговарајућим инструментима, чишћење зуба одговарајућим четкицама и пастама, примена спреја и уношење података у документацију.	Једанпут
Труднице први триместар	Стоматолошки преглед	Анамнеза, општи и локални клинички преглед, анализа постојеће медицинске документације, постављање дијагнозе и сачињавање плана терапије, процена ризика за настанак каријеса, обољења пародонцијума и осталих оралних обољења, унос података у документацију.	Једанпут у првом триместру
	Индивидуални здравствено васпитни рад у ординацији /мотивација и обучавање у одржавању оралне хигијене	Изабрани доктор стоматологије објашњава важност: одржавања оралне хигијене, правилне исхране, флуорпрофилактике и редовних контрола оралног здравља, као и демонстрирање сета средстава за одржавање оралне хигијене, идентификација денталног плака органским бојама, избор одговарајућег средства и обучавање о правилној примени, учесталости и техници прања зуба.	Једанпут
	Уклањање наслага	Припрема и преглед пацијента, детекција плака пребојавањем, уклањање наслага одговарајућим инструментима, чишћење зуба одговарајућим четкицама и пастама, примена спреја и уношење података у документацију.	Једанпут

Труднице други и трећи триместар	Стоматолошки преглед	Анамнеза, општи и локални клинички преглед, анализа постојеће медицинске документације, постављање дијагнозе и сачињавање плана терапије, процена ризика за настанак каријеса, обољења пародонцијума и осталих оралних обољења, унос података у документацију.	Једанпут
	Индивидуални здравствено васпитни рад у ординацији /мотивација и обучавање у одржавању оралне хигијене	Изабрани доктор стоматологије објашњава важност: одржавања оралне хигијене, правилне исхране, флуорпрофилактике и редовних контрола оралног здравља, као и демонстрирање сета средстава за одржавање оралне хигијене, идентификација денталног плака органским бојама, избор одговарајућег средства и обучавање о правилној примени, учесталости и техници прања зуба.	Једанпут
	Уклањање наслага	Припрема и преглед пацијента, детекција плака пребојавањем, уклањање наслага одговарајућим инструментима, чишћење зуба одговарајућим четкицама и пастама, примена спреја и уношење података у документацију.	Једанпут
	Серијска апликација концентрованих флуорида	Преглед пацијента, успостављање сувог радног поља за примену флуорида, сушење зуба, премазивање растворима концентрованих флуорида. Савет пацијенту и унос података у документацију.	Једанпут
Породиља	Стоматолошки преглед	Анамнеза, општи и локални клинички преглед, анализа постојеће медицинске документације, постављање дијагнозе и сачињавање плана терапије, процена ризика за настанак каријеса, обољења пародонцијума и осталих оралних обољења, унос података у документацију.	Једанпут
	Индивидуални здравствено васпитни рад у ординацији /мотивација и обучавање у одржавању оралне хигијене	Изабрани доктор стоматологије објашњава важност: одржавања оралне хигијене, правилне исхране, флуорпрофилактике и редовних контрола оралног здравља, као и демонстрирање сета средстава за одржавање оралне хигијене, идентификација денталног	Једанпут

		плака органским бојама, избор одговарајућег средства и обучавање о правилној примени, учесталости и техници прања зуба.	
	Уклањање наслага	Припрема и преглед пацијента, детекција плака пребојавањем, уклањање наслага одговарајућим инструментима, чишћење зуба одговарајућим четкицама и пастама, примена спреја и уношење података у документацију.	Једанпут

Табела III

**САДРЖАЈ И ОБИМ МЕРА ПРЕВЕНЦИЈЕ И РАНОГ ОТКРИВАЊА БОЛЕСТИ У
ОБЛАСТИ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ КОЈЕ СЕ СПРОВОДЕ ВАН ЗДРАВСТВЕНЕ
УСТАНОВЕ**

ПОПУЛАЦИОНА ГРУПА	ВРСТА	САДРЖАЈ	ОБИМ
Од првог до четвртог разреда основне школе	Рад у великој групи	Превенција заразних болести-хигијенске навике (лична и школска хигијена, правилна исхрана и хигијена становања).	Једанпут у школској години по теми
Од петог до осмог разреда основне школе	Рад у великој групи	Превенција болести зависности (дрога, пушење, алкохолизам, коцкање, зависност од интернета); борба против насиља; превенција гојазности; сексуално преносиве болести.	Једанпут у школској години по теми
Од првог до четвртог разреда средње школе	Рад у великој групи	Превенција болести зависности (дрога, пушење, алкохолизам, коцкање, зависност од интернета) борба против насиља; превенција гојазности; превенција крадиоваскуларних болести; сексуално преносиве болести.	Једанпут у школској години по теми

**САДРЖАЈ И ОБИМ МЕРА ПРЕВЕНЦИЈЕ И РАНОГ ОТКРИВАЊА БОЛЕСТИ У
ОБЛАСТИ СТОМАТОЛОШКЕ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ КОЈЕ СЕ СПРОВОДЕ У
ПРЕДШКОЛСКИМ, ШКОЛСКИМ И ВИСОКОШКОЛСКИМ УСТАНОВАМА**

IV. 1. ПРЕДШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ

ПОПУЛАЦИОНА ГРУПА	ВРСТА	САДРЖАЈ	ОБИМ
Четврта, пета и шеста година живота	Рад у малој групи (шест-девет особа)	Рад у малој групи је једна од метода здравствено васпитног рада у стоматологији за изабрану групу од шест до девет слушалаца. Доктор стоматологије одабира тему, формира групу, заказује време рада групе, припрема демонстрациона средства, моделе итд. Излаже тему уз припрему демонстрационих средстава, води разговор са слушаоцима, даје одговоре на постављена питања и доноси закључке у вези изложене теме.	Једанпут у четвртој, једанпут у петој и једанпут у шестој години
	Животна демонстрација (шест-девет особа)	Ова метода се користи у раду са малом групом, а подразумева се учење кроз искуство. Учесници групе стичу теоријско знање о значају доброг оралног здравља и овладавају практичним вештинама (чланови групе овладавају техникама правилног одржавања оралне хигијене).	Једанпут

IV.2. ШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ

ПОПУЛАЦИОНЕ ГРУПЕ	ВРСТА	САДРЖАЈ	ОБИМ
Од првог до осмог разреда основне школе	Рад у малој групи (шест-девет особа)	Рад у малој групи је једна од метода здравствено васпитног рада у стоматологији за изабрану групу од шест до девет слушалаца. Доктор стоматологије одабира тему, формира групу, заказује време рада групе, припрема демонстрациона средства, моделе итд. Излаже тему уз припрему демонстрационих средстава, води разговор са слушаоцима, даје одговоре на постављена питања и доноси	Једанпут у току школске године

		закључке у вези изложене теме.	
	Рад у великој групи (више од 30 особа)	Рад у великој групи је једна од метода здравствено васпитног рада у стоматологији по изабраној теми за више од 30 слушалаца. Доктор стоматологије одабира тему, формира групу, заказује време рада групе, припрема тему и средства за учила (филм, слајдови, презентација) Тема се излаже уз примену училних средстава, вођења разговора, давање одговора на постављена питања и доношење закључака у вези изложене теме.	Једанпут у току школске године
	Животна демонстрација (шест-девет особа)	Ова метода се користи у раду са малом групом, а подразумева се учење кроз искуство. Учесници групе стичу теоријско знање о значају доброг оралног здравља и овладавају практичним вештинама (чланови групе овладавају техникама правилног одржавања оралне хигијене).	Једанпут у току школске године
Од првог до четвртог разреда средње школе	Рад у великој групи (више од 30 особа)	Рад у великој групи је једна од метода здравствено васпитног рада у стоматологији по изабраној теми за више од 30 слушалаца. Доктор стоматологије одабира тему, формира групу, заказује време рада групе, припрема тему и средства за учила (филм, слајдови, презентација) Тема се излаже уз примену училних средстава, вођења разговора, давање одговора на постављена питања и доношење закључака у вези изложене теме.	Једанпут у току школске године

IV.3 ВИСОКОШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ

ПОПУЛАЦИОНЕ ГРУПЕ	ВРСТА	САДРЖАЈ	ОБИМ
Студенти до навршене 26 године живота	Рад у малој групи (шест-девет особа)	Рад у малој групи је једна од метода здравствено васпитног рада у стоматологији за изабрану групу од шест до девет слушалаца. Доктор стоматологије одабира тему, формира групу, заказује време рада групе, припрема демонстрациона средства, моделе итд. Излаже тему уз припрему демонстрационих	Једанпут у току школске године

		средстава, води разговор са слушаоцима, даје одговоре на постављена питања и доноси закључке у вези изложене теме.	
	Рад у великој групи (више од 30 особа)	<p>Рад у великој групи је једна од метода здравствено васпитног рада у стоматологији по изабраној теми за више од 30 слушалаца.</p> <p>Доктор стоматологије одабира тему, формира групу, заказује време рада групе, припрема тему и средства за учила (филм, слајдови, презентација) Тема се излаже уз примену училних средстава, вођења разговора, давање одговора на постављена питања и доношење закључака у вези изложене теме.</p>	Једанпут у току школске године